

DOI 10.37491/UNZ.75-76.22
УДК 347.78 (477)

Денис РОМАСЬ¹

ПРОТИПРАВНА ПОВЕДІНКА ЯК УМОВА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Проаналізовано підходи до визначення протиправної поведінки поряд з іншими умовами виникнення цивільно-правової відповідальності. Встановлено, що протиправність слід розглядати через порушення норм об'єктивного та суб'єктивного права. З'ясовано, що протиправність як умова виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права знаходить свій вияв через дії і в поодиноких випадках — через бездіяльність. Такими діями є порушення особистих немайнових та майнових прав суб'єктів авторського права, оприлюднення чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору тощо. Особливо увага присвячена піратству та ввезенню, вивезенню з митної території України без згоди автора, а також розповсюдженню, опублікуванню та відтворенню контрафактних примірників твору. Проаналізовано випадки правомірних дій щодо використання творів без згоди автора. Вільне використання твору із зазначенням імені автора, відтворення в судовому та адміністративному провадженні, вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору, вільне відтворення примірників твору для навчання, з особистою метою тощо. З'ясовано різницю між поняттями «камкординг» та «кардшейрінг», які також є протиправною поведінкою під час порушення авторського права. Встановлено, що плагіат є різновидом протиправної поведінки як умови виникнення цивільно-правової від-

¹ аспірант, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 0730703842d@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0002-5920-0491>.

повідальності за порушення авторського права. Надано визначення плагіату як привласнення чужого твору або його елементів без зазначення авторства, представляючи їх як власні. Протиправною поведінкою як умовою виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права також є порушення умов договірного зобов'язання, тобто невиконання або неналежне виконання умов зобов'язання. Поряд з цивільною протиправністю проаналізовано кримінальну та адміністративну протиправність. Доведено, що застосування норм адміністративного та кримінального законодавства не позбавляють особу-порушника нести обов'язок цивільної відповідальності, а тому хибною є думка, що відповідальність, менша за санкцію адміністративного правопорушення, є цивільною.

Ключові слова: протиправна поведінка, цивільно-правова відповідальність, авторське право, піратство, плагіат, порушення договірного зобов'язання.

В умовах євроінтеграції захист авторського права посідає чільне місце серед галузей, які потребують вдосконалення. Порушення авторського права є поширеним явищем у сфері інтелектуальної власності, адже саме авторське право є найбільш вразливим до зловживань. На підставі цього виникає необхідність детально з'ясувати умови виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права, серед яких важливе місце займає протиправна поведінка.

Протиправна поведінка знаходить свій вияв у діях чи бездіяльності суб'єктів порушення, зокрема використання твору без згоди автора, піратство, плагіат тощо. У зв'язку з цим протиправна поведінка під час порушення авторського права має особливі ознаки, які серед науковців досліджувались поверхнево, а тому існує потреба їх ґрунтового аналізу.

Свого часу тема протиправної поведінки неодноразово ставала предметом дослідження таких науковців, як: Д. В. Бобрової, І. С. Канзафарової, С. Д. Гринько, Ю. Х. Калмикова, К. М. Левандовскі, А. М. Савицької, В. О. Тархова, О. І. Харитонової, Є. О. Харитонова, Я. М. Шевченко, Р. Б. Шишка та ін. Однак ними було досліджено лише окремі аспекти умов виникнення цивільно-правової відповідальності, залишаючи поза увагою особливості протиправної поведінки під час порушення саме авторського права, а тому в доктрині цивільного права відсутнє ґрунтовне дослідження цього питання.

Метою статті є визначення особливостей протиправної поведінки як умови виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права.

Станом на сьогодні єдиного підходу до визначення протиправної поведінки як юридичної категорії не сформовано. Однак, на думку Ю. Х. Калмикова, в цьому немає нічого дивного, оскільки для різних галузей права неоднаковим є процес порушення норми права. На думку автора, цивільна протиправність передбачає порушення норми об'єктив-

ного права через порушення суб'єктивного права особи в конкретному правопорушенні. Тому в кожному конкретному випадку правильно говорити про цивільну, кримінальну, адміністративну та іншу відповідальність [1, с. 10].

До прикладу, В. О. Тархов розглядав протиправність як правову підставу цивільно-правової відповідальності [2, с. 33]. С. Д. Гринько вказує на те, що поняття протиправності відображає факт об'єктивної невідповідності поведінки учасників цивільних правовідносин вимогам закону, незалежно від усвідомлення ними цієї невідповідності. У свою чергу, відсутність протиправності в діях заподіювача шкоди виключає необхідність з'ясувати його вину [3, с. 517]. Вчена приходить до висновку, що протиправність можна визначити як діяння, що спричинило порушення норми цивільного права через порушення суб'єктивного права особи, якщо особа не була уповноважена на це [3, с. 510].

В. К. Райхер відстоював позицію, що безпідставно виокремлювати протиправність як самостійну умову відповідальності за завдану шкоду, так як винне завдання шкоди саме по собі є протиправним [4, с. 26]. Однак з вказаною позицією науковця слід не погодитись, оскільки такі категорії є абсолютно протилежними та різними правовими категоріями, кожна з них має свої ознаки та відмінності.

І. С. Канзафарова влучно зазначає, що, незважаючи на наявність загальних ознак, тлумачення протиправності в різних галузях права має свої особливості. Головна відмінність протиправності в кримінальному і цивільному праві зводиться до того, що протиправні дії в цивільному праві можуть бути як винними, так і невинними, а в кримінальному праві — лише винними, прямо передбаченими нормами кримінального права. Правильно науковець підбиває підсумок, що в цивільному праві протиправність не завжди збігається з винністю, оскільки дія може бути протиправною, але не винною [5, с. 227].

На нашу думку, *протиправна поведінка* під час порушення авторського права знаходить свій вияв через дії, і зрідка — через бездіяльність. Протиправними діями під час порушення авторського права є:

1) дії, які порушують особисті немайнові та майнові права суб'єктів авторського права;

2) опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, незаконне оприлюднення програм організацій мовлення, камкординг, кардшейрінг, а також інтернет-піратство, тобто вчинення будь-яких дій, які відповідно до цієї статті визнаються порушенням авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі «Інтернет»;

3) оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;

4) ввезення на митну територію України без дозволу осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права, примірників творів (у тому числі

комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, програм мовлення;

б) вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав тощо.

Вказані протиправні дії як умова цивільно-правової відповідальності є характерними лише у випадку порушення авторського права, а тому потребують ґрунтовного дослідження.

Одним із видів порушення авторського права, про який згадує законодавець у ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права», є піратство у сфері авторського права. Передусім варто зазначити, що піратство у сфері авторського права жодним чином не пов'язане з піратством, про яке йдеться в Кримінальному кодексі України як склад злочину.

Вперше поняття піратство у сфері авторського права було використано англійськими видавцями в ХІХ ст. стосовно видавців з США, які практикували видавництво книг авторів з Великобританії без дозволу та виплати відповідного роялті, яке було законодавчо обґрунтованим. Зі свого боку у США діяло законодавство 1790 року про копірайт, за яким авторські права могли належати лише громадянам США. Позиція змінилась з прийняттям у 1891 році Закону Чейса, за яким іноземним авторам були надані певні авторські права. Науковці часто називають таку ситуацію з боку США як «легітимне піратство» [6].

Якщо взяти до уваги визначення піратства, про яке йдеться в ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права», то воно включає такі дії, які і є ознаками даного виду порушення: опублікування; відтворення, ввезення та вивезення через митну територію України та розповсюдження. Вказані дії, зокрема опублікування, передбачено ст. 442 ЦК України [7]; відтворення та розповсюдження — статтею ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [8].

Г. І. Грігор'янц слушно вказує, що законодавче визначення піратства зводиться до переліку неправомірних дій, про які зазначає законодавець. Однак такий підхід не розкриває особливості піратства, що є важливим для відмежування його від інших порушень авторських прав. При цьому недоліком, який породжує безліч питань та суперечок як у теорії, так і в практиці є використання терміна «контрафактні твори», а також зазначення того, що такі твори стосуються лише авторського права і суміжних прав. Зважаючи на це автор пропонує розмежовувати незаконні дії, які підпадають під поняття піратства від дій, які законодавством визначаються законними, але за певних умов [9, с. 32, 33].

На думку Н. П. Бааджи, піратство у сфері авторського права — це порушення прав шляхом використання творів або об'єктів суміжних прав без дозволу суб'єктів цих прав, при цьому основна мета такого використання — отримання прибутку. Використовуючи визначення піратства через призму незаконного виробництва та введення в обіг саме контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм, програм мовлення, законодавець залишає відкритим питання віднесення до поняття піратства використання творів, фонограм, комп'ютерних програм, розповсю-

джених без виробництва їх копій, а також надання в прокат їх примірників із порушенням прав авторів [10, с. 341].

Піратством є протиправне використання (опублікування, відтворення, оприлюднення тощо) творів без згоди на це автора. Однак використання творів без згоди автора може бути і правомірною дією: вільне використання твору із зазначенням імені автора (п. 1 ч. 1 ст. 444 ЦК України, ст. 21 Закону України «Про авторське право і суміжні права»); відтворення у судовому та адміністративному провадженні в обсязі, виправданому цією метою (п. 2 ч. 1 ст. 444 ЦК України); вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору (ст. 22 Закону України «Про авторське право і суміжні права»); вільне відтворення примірників твору для навчання (ст. 23 Закону України «Про авторське право і суміжні права»); вільне відтворення творів з особистою метою (ст. 25 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Отже, піратство (як використання творів без згоди авторів) є протиправною дією в усіх інших випадках, які не передбачені спеціальними нормами законодавства, як це було проілюстровано вище.

Варто зазначити, що поняття піратства безпосередньо пов'язане з поняттям контрафакції або контрафактних товарів. У ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» дається визначення контрафактному примірнику твору. Законодавець зазначає, що це примірник твору, фонограми, чи відеограми, який відтворений, опублікований і розповсюджений з порушенням авторського права, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта авторського права, зокрема з країн, в яких ці твори не охоронялися або перестали охоронятися [8].

О. І. Харитонова для розмежування піратства та контрафакції пропонує застосовувати два критерії: якість механічного відтворення, яка за контрафакції залишається незмінною порівняно з оригіналом, а також прагнення контрафактора ввести в обман споживача під час розповсюдження контрафактних примірників, та відсутність такого наміру за піратство внаслідок явної підробки примірника, що містить об'єкти авторського права [11, с. 224].

Ввезення та вивезення з митної території України без згоди автора, а також розповсюдження, опублікування та відтворення контрафактних примірників твору є також протиправною дією як складова частина піратства (ст.ст. 1, 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Окремо слід вказати на ввезення або вивезення з митної території України контрафактних товарів, що є також протиправною дією (п. 17 ст. 4 Митного кодексу України). Таким чином, контрафакція (як складник піратства) також визнається протиправною дією, що є умовою виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права.

Ще однією складовою піратства як протиправної дії є також камкординг та кардшейрінг (ст.ст. 1, 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Законодавець дає визначення камкордингу в аспекті відеозапису аудіовізуального твору під час його публічної демонстрації в кінотеатрах, інших кіновидовищних закладах особами, які перебувають у

тому самому приміщенні, де відбувається така публічна демонстрація, з будь-якою метою без дозволу суб'єкта авторського права. Законодавець розглядає Кардшейрінг для забезпечення у будь-якій формі та в будь-який спосіб доступу до програми (передачі) організації мовлення, доступ до якої обмежений суб'єктом авторського права застосуванням технічних засобів захисту (абонентська карта, код тощо), в обхід таких технічних засобів захисту, в результаті чого зазначена програма (передача) може бути сприйнята або в інший спосіб доступна без застосування технічних засобів захисту [8].

У ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» плагіат тлумачиться як оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [8]. Таким чином, плагіат можна вважати ще одним різновидом протиправної дії як складника правопорушення у сфері авторського права.

У ЦК України відсутнє правове регулювання плагіату. Однак його сутність законодавець розкриває через правомірну дію використання твору без згоди автора, що передбачено ст. 444 ЦК України. Відповідно до вказаної статті твір може бути вільно, без згоди автора та інших осіб, та безоплатно використаний будь-якою особою:

1) як цитата з правомірно опублікованого твору або як ілюстрація у виданнях, радіо- і телепередачах, фонограмах та відеограмах, призначених для навчання, за умови дотримання звичаїв, зазначення джерела запозичення та імені автора, якщо воно вказане в такому джерелі, та в обов'язі, виправданому поставленою метою;

2) для відтворення в судовому та адміністративному провадженні в обов'язі, виправданому цією метою;

3) в інших випадках, передбачених законом [7].

Із вказаного випливає, що протилежні зазначеним дії можна кваліфікувати як плагіат.

Так, Д. Липшиг вказує, що під поняттям плагіат слід розуміти повне або часткове привласнення оригінальних елементів, які є складником чужого твору, представляючи їх як власні. При цьому вчена наголошує, що плагіат є порушенням права на повагу до авторства та цілісності твору (оскільки плагіатор, як правило, намагається маскувати свій плагіат) [12, с. 483]. До прикладу, Р. Б. Шишка зазначає, що плагіату властиві певні ознаки, які автор поділяє на основні та варіативні: до перших належить формальна ознака використання чужого витвору під власним іменем, зокрема його оприлюднення, що зазвичай, із суб'єктивного боку, є навмишним та усвідомленим. До других — відсутність посилання на першоджерело та вказівки на автора, якщо він відомий, створення твору з певним перефразуванням [13, с. 175].

Отже, протиправними діями, які передбачені в законодавстві України, можна визначити піратство, камкординг, кардшейрінг, плагіат тощо.

Договори займають важливе місце в авторському праві, а тому серед положень цивільного законодавства та базового Закону України «Про авторське право і суміжні права» сторони наділяються повноваженнями на власний розсуд врегулювати будь-які відносини. На думку

С. В. Заверухи, визначення протиправності через порушення зобов'язання є правильним, так як джерелом цивільного права визнаються як акти цивільного законодавства, так і договір [14, с. 82].

В. П. Грибанов вказував, що якщо сторонами в договорі було узгоджено порушення прав та обов'язків, то зазначене правопорушення є протиправним в аспекті цивільного права [15, с. 176]. Схожої позиції дотримується М. Д. Єгоров, який визначає протиправну таку позицію боржника, яка порушує умови договору, якщо зобов'язання виникає із договору [16, с. 537].

Відповідно до ст. 610 ЦК України порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначеним змістом зобов'язання (неналежне виконання) [7]. Із вказаного випливає, що саме на підставі цієї статті можна визначити протиправну поведінку, а саме невиконання або неналежне виконання умов зобов'язання. Відповідно правомірною поведінкою є належне виконання умов зобов'язання згідно зі ст. 526 ЦК України [7].

Прикладом протиправної поведінки може слугувати порушення умов договірної зобов'язання. В авторському праві протиправна поведінка може спостерігатись через укладання певних договорів, безпосередньо коли автор передав свої майнові права на використання твору з умовою, яка забороняла використовувати цей твір в мережі «Інтернет». Набувач майнових прав для популяризації порушив умови таку умову договору, розмістивши твір через мережу «Інтернет». Вказана дія з боку набувача є протиправною, оскільки в договорі була зазначена пряма заборона.

Варто зазначити, що порушення об'єктивних умов авторських договорів є розповсюдженим явищем. Серед основних причин порушення доцільно виділити неправильне тлумачення чинного законодавства, неправильне застосування правових норм, недобросовісні дії сторін, низький рівень правової культури, особливо це спостерігається у відносинах авторів та осіб, які використовують авторські твори з метою отримання прибутку [17, с. 287]. Однак поряд з цим, ще однією причиною спостерігається нежиття державою заходів для популяризації сфери інтелектуальної власності та погодження з низкою державних органів.

Загальноприйнято, що протиправність слід розглядати через порушення норм об'єктивного та суб'єктивного права. Так, визначення протиправності через порушення норм об'єктивного права характерно для будь-якої протиправності — цивільної, кримінальної, адміністративної.

Говорячи про порушення авторського права, слід виходити з трьох позицій визначення протиправності:

- 1) лише цивільної;
- 2) кримінальної та цивільної;
- 3) адміністративної та цивільної.

Вказане зумовлено природою цивільно-правової відповідальності — майновий характер та відновлення порушених прав потерпілого, що не притаманне для адміністративної та кримінальної відповідальності.

Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачається відповідальність за порушення авторського права як порушення

прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що передбачено ст. 51². За таке правопорушення передбачено санкцію у вигляді штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення [18].

У Кримінальному кодексі України передбачений лише один склад злочину у сфері авторського права — порушення авторського права і суміжних прав, за вчинення якого передбачено санкцію у вигляді штрафу від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк (ст. 176) [19].

Різниця між цивільною та кримінальною відповідальністю полягає в наявності окремих завдань, які мають суттєву відмінність між собою. Мета цивільної відповідальності полягає в тому, щоб відшкодувати особі шкоду, яка була спричинена іншою. У свою чергу, метою кримінальної відповідальності є боротьба з діями, які порушують громадський порядок. Цивільна відповідальність знаходить своє вираження у сплаті винагороди, яка є еквівалентна завданій шкоді, тоді як кримінальна відповідальність направляє на застосування покарання, пропорційного винності [20, с. 309].

Вказані норми адміністративного та кримінального законодавства не позбавляють особу-порушника нести обов'язок цивільної відповідальності. Це зумовлено тим, що адміністративна та кримінальна відповідальність мають публічно-правову природу, тоді як цивільна відповідальність — приватноправову.

На підтвердження цього вчена-цивіліст С. Д. Гринько вказує, що під час визначення цивільної протиправності слід враховувати такі рівнозначні умови:

- 1) порушення суб'єктивного права особи;
- 2) порушення норм об'єктивного права;
- 3) вказівка на послідовність зв'язку такого порушення — порушення норми об'єктивного права через порушення норми суб'єктивного права;
- 4) відсутність уповноваження на це [3, с. 510].

Слід також зазначити, що законодавець чітко розділив санкції за злочин та адміністративне правопорушення у сфері авторського права — від десяти до двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян (адмін.) та від двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян і вище (кримін.). Таке нормативне регулювання може наптовхнути на думку, що відповідальність, менша за санкцію адміністративного правопорушення, є цивільною, однак, на нашу думку, не слід розглядати цивільну протиправність крізь таку призму.

Таким чином, протиправна поведінка становить самостійну умову настання цивільно-правової відповідальності за порушення авторського права. Так, протиправна поведінка під час порушення авторського права переважно знаходить свій вияв через форму дії. Одним із видів порушення авторського права є піратство, яке включає протиправні дії, пов'язані з контрафактними творами, камкординг, кардшейрінг тощо. Протиправ-

ною поведінкою під час порушення авторського права також є порушення умов договірної зобов'язання, тобто невиконання або неналежне виконання умов зобов'язання.

Список використаних джерел

1. *Калмыков Ю. Х.* Обязательства, возникающие вследствие причинения вреда имуществу. Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. 12.00.03. Харьков, 1963. 20 с.
2. *Тархов В. А.* Ответственность по советскому гражданскому праву. Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1973. 456 с.
3. *Гринько С. Д.* Деліктні зобов'язання римського приватного права: поняття, система, рецепція. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2012. 724 с.
4. *Райхер В. К.* Вопросы ответственности за причинение вреда. *Правоведение*. 1971. № 5. С. 56–63.
5. *Канзафарова І. С.* Теоретичні основи цивільно-правової відповідальності в Україні. Дис. ... д-ра юрид. наук. 12.00.03. Київ, 2007. 453 арк.
6. Авторские права в интернете и поддержка общественного достояния: новые перспективы системы авторского права. Москва, 2011. *Истина*. URL : <https://bit.ly/3rJmgzL>.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356
8. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 23.12.1993 р. № 3792–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64.
9. Грігор'янц Г. І. Піратство як порушення авторських і суміжних прав у мережі інтернет. Дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.03. Одеса, 2016. 195 арк.
10. *Бааджи Н. П.* Піратство як порушення авторських та суміжних прав. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 59. С. 336–341.
11. *Харитоновна О. І.* Порівняльно-правові дослідження піратства, контрафакції та плагіату за законодавством України та Польщі. *Часопис цивілістики*. 2014. № 16. С. 222–226.
12. *Липчик Д.* Авторское право и смежные права / пер. с франц., предисл. М. А. Федотова. Москва : ЮНЕСКО, 2002. 794 с.
13. *Шишка Р. Б.* Плагіат та його прояви і небезпеки. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 4. С. 170–175.
14. *Заверуха С. В.* Цивільно-правова відповідальність за договором купівлі-продажу. Дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.03. Хмельницький, 2014. 217 арк.
15. Гражданское право. в 2 т. / под ред. Е. А. Суханова. Москва : БЕК, 1998. Т. 1. 816 с.
16. Гражданское право. в 3 ч. / под ред. А. П. Сергеева, Ю. К. Толстого. Москва : Проспект, 1997. Часть 1. 600 с.
17. *Вахонев Т. М.* Відповідальність за невиконання авторського договору. *Держава і право*. 2011. Вип. 52. С. 285–291.
18. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073–X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
19. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341–III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.

20. Годэмэ Е. Общая теория обязательств / пер. с франц. И. Б. Новицкого. Москва : Юридическое издательство Министерства юстиции ССР, 1948. 510 с.

Надійшла до редакції 20.11.2020

Denys ROMAS

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

The Illegal Behaviour as a Condition of Civil Liability for Copyright Infringement

The article is devoted to the analysis of the concept and signs of illegal behaviour as a condition for the emergence of civil liability for copyright infringement. Approaches to the definition of illegal behaviour along with other conditions of civil liability are analyzed. It is established that illegality should be considered due to violation of the norms of objective and subjective law. It was found that illegality as a condition for the emergence of civil liability for copyright infringement is manifested through action, and in isolated cases through inaction. In particular, such actions are violation of personal non-property and property rights of the subjects of copyright, publication of another's work under the name of a person who is not the author of this work, and so on. Special attention is paid to piracy and import and export from the customs territory of Ukraine without the consent of the author, as well as distribution, publication and reproduction of counterfeit copies of the work. It has been analyzed the cases of lawful actions on the use of works without the consent of the author, free use of the work with the name of the author, reproduction in court and administrative proceedings, free reproduction by libraries and archives of copies of the work, free reproduction of copies of the work for educational, personal purposes, etc. It has been clarified the difference between the concepts of 'camcording' and 'cardsharing', which are also illegal behaviour in copyright infringement. The author establishes that plagiarism is a type of illegal behaviour as a condition for the emergence of civil liability for copyright infringement. The definition of plagiarism as the appropriation of someone else's work or its elements without indication of authorship, presenting them as their own has been introduced. Unlawful conduct as a condition of civil liability for infringement of copyright is also a violation of the terms of the contractual obligation, i.e. non-performance or improper performance of the terms of the obligation. Along with civil wrongdoing, criminal and administrative wrongdoing is analyzed. It has been proved that the application of the norms of administrative and criminal law does not deprive the offender of the obligation of civil liability, and therefore it is wrong to think that the liability is less than the sanction of an administrative offense is civil.

Keywords: *illegal behaviour, civil liability, copyright, piracy, plagiarism, breach of contract.*